

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH:

**IKONA ZAŚNIĘCIE NAJŚWIETSZEJ MARII
PANNY
WRAZ Z RAMĄ**

Z CERKWI PRAWOSŁAWNEJ P.W. ŚW. MIKOŁAJA
w Zabłociu
powiat bialski
diecezja lubelsko – chełmska

Opr. Małgorzata Podgórska – Makal
Konservator dzieł sztuki
Upr. konserwatorskie 20/K/97
Nr dyplomu ASP w Warszawie 4997

LUBLIN
styczeń 2021

WNIOSKI I ZAŁOŻENIA KONSERWATORSKIE

- OPIS

Ikona z przedstawieniem Zaśnięcia Najświętszej Marii Panny.

Czas powstania 2 poł. XIX w.

Ikona w kształcie prostokąta o wym. 30 x 27 cm.

Ikona na desce ze srebrną koszulką.

Ikona umieszczona w drewnianej, złoczonej ramie.

Zaśnięcie Najświętszej Marii Panny - przedstawienie wielopostaciowe, kompozycja centralna, otwarta. W centralnym punkcie postać Matki Boskiej w pozycji leżącej z dłońmi skrzyżowanymi na piersi, nad nią postać Chrystusa w jednej dłoni trzymającego duszę Marii w postaci dziecka, druga dłoń spoczywa na piersi. Wokół jedenastu apostołów skupionych na postaci Marii. Wszystkie postaci mają nimby wokół głów, Marii i Jezusa zaakcentowane większą dekoracyjnością. W tle architektoniczne wnętrze. Koszulka ikony srebrna, trybowana.

Ikona w drewnianej ramie, rzeźbionej, złoczonej.

STAN ZACHOWANIA I PRZYCZYNY ZNISZCZEŃ

Ikona jest w złym stanie, wymagającym przeprowadzenia zabiegów konserwatorskich.

Warstwa malarska jest mocno zabrudzona, widoczne są odspojenia warstwy malarskiej, srebrna koszulka pociemniała.

Rama mocno zabrudzona, braki w gruncie oraz przetarcia złota.

Konieczne jest wykonanie pełnej konserwacji technicznej i estetyzującej w celu przywrócenia pierwotnego wyglądu ikony.

Obiekt znajduje się w świątyni czynnej, w której okresowo odbywają się nabożeństwa.

Świątynia jest murowana z cegły.

Przyczyną zniszczeń może być osadzający się dym ze świec, kurz unoszący się w powietrzu, ekspozycja na światło, zmieniające się warunki w budynku, zwłaszcza wilgotność powietrza i temperatura.

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

Pierwszym etapem prac będzie wykonanie dokumentacji fotograficznej i opisowej dokumentującej stan zachowania obiektu. Następnie zabezpieczenie go przed transportem do pracowni konserwatorskiej.

Warstwa malarska zostanie zabezpieczona przez miejscowe podklejenie łuszczących i odspojonych fragmentów oraz demontaż srebrnej koszulki i ramy. Wykonane zostaną próby odporności chemicznej warstwy malarskiej. Po dobraniu odpowiednich środków chemicznych ikona zostanie oczyszczona z zabrudzeń oraz werniksu. Nastąpi czyszczenie i dezynfekcja odwrocia. W przypadku złego stanu zachowania drewna zostanie wykonane wzmocnienie struktury przez impregnację Paraloidem B 72. Następnie zostanie wykonane kitowanie ubytków szpachlą do drewna w kolorze zbliżonym do oryginalnego

koloru drewna. W kolejnym etapie wykonane zostaną uzupełnienia ubytków warstwy gruntu do wysokości warstwy malarskiej oraz opracowanie powierzchni kitów zgodnie z powierzchnią oryginału.

Wykonanie podmalówki akrylowej na powierzchni kitów. Nałożona zostanie warstwa werniksu retuszerskiego. Po nałożeniu werniksu wykonany zostanie retusz warstwy malarskiej metodą retuszu naśladowczego. Po wypunktowaniu ikona zostanie zawerniksowana werniksem końcowym damarowym.

Równocześnie zostanie wykonane czyszczenie srebrnej koszulki i zabezpieczenie jej Paraloidem B 86.

Prace nad ramą rozpocznie oczyszczenie jej, zrzucenie odspojonych gruntów. Jeśli okaże się koniecznym dezynfekcja środkiem grzybobójczym i zatrucie środkiem owadobójczym. Następnie zostanie wykonane kitowanie ubytków szpachlą do drewna. Kolejnym krokiem będzie uzupełnienie gruntów, obróbka ich oraz wykonanie złocenia.

PROPONOWANE POSTĘPOWANIE KONSERWATORSKIE

IKONA

1. Wykonanie dokumentacji fotograficznej i opisowej.
2. Zabezpieczenie lica obrazu – podklejenie tuszczącej się farby.
3. Demontaż koszulki i ramy.
4. Wykonanie prób czyszczenia warstwy malarskiej, dobranie środka i oczyszczenie z brudu i starych werniksów.
5. Oczyszczenie odwrocia ikony, w razie potrzeby zatrucie szkodników w drewnie.
6. W przypadku złego stanu zachowania drewna wzmocnienie struktury przez impregnację Paraloidem B 72
7. Uzupełnienie ubytków warstwy gruntu do wysokości warstwy malarskiej. (Kity wyrównujące powierzchnię pod retusz – punktowanie warstwy malarskiej).
8. Opracowanie powierzchni kitów zgodnie z powierzchnią oryginału.
9. Podmalówka akrylowa na kitach.
10. Zabezpieczenie warstwy malarskiej werniksem pośrednim.
11. Punktowanie warstwy malarskiej metodą retuszu naśladowczego techniką olejno-żywiczną.
12. Zabezpieczenie warstwy malarskiej werniksem damarowym końcowym.
13. Czyszczenie powierzchni srebrnej koszulki.
14. Zabezpieczenie koszulki Paraloidem B 86.

RAMA

1. Oczyszczenie powierzchni ramy.
2. Dezynfekcja odwrocia.
3. Kitowanie ubytków.
4. Uzupełnienie ubytków w gruncie.
5. Wykonanie złocenia.

mgr Małgorzata Podgórska-Makal
nr dyplomu ASP w Warszawie 4997
upr. konserwatorskie. 20/K/97
20-282 Lublin, ul. Królowej Jadwigi 6/7
tel. 501030663, 501030687

Lublin, dn 25 stycznia 2021

Fot. nr 1 - Ikona „Zaśnięcie Najświętszej Marii Panny” z cerkwi prawosławnej p.w. Św. Mikołaja w Zabłociu. Widok obecny. Styczeń 2021.